

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Községeknek, körjegyzőknek és néptanítóknak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatásban, Valentin K. fia, Weidinger N., Rézbányay J., Böhm Manó, Engel Lajos kereskedésében és a fődohánytözszéjében.

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

elfogad a kiadóhivatlat (Király-utca 14. sz.), hol mindenkor a legutányosabb árak szabhatnak.

Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizendő.

Nyilttérben 1 sor 10 kr.

Kéziratok

a szerkesztőségbe (Király-utca 14. sz.) küldendők.

Megjelenik minden szombaton. | Szerkesztőség és kiadóhivatlat: Király-utca 14. sz. | Kéziratok nem adatnak vissza.

Városi közgyűlés.

A hétfői közgyűlésről esalódva mentünk haza. Vártunk nagy szónoklatokat a fővezetést és a belvárosi leányiskola — e két főtárgy — ügyében s ezek helyett kaptunk — két Czirják-féle interpellációt. Igaz, hogy ez is csak valami, de hogy oly élvezet lenne, mely után a közgyűlésen jelen voltak közül bárki is vágyakoznék, bátorokunk kétségbe vonni. Igazán sajnáljuk ma a közgyűlést. Ennek tárgyalásai addigélé mindig megütötték azt a szívmovalat, mely Pécs város polgárságának közgyűlését megilleti. Ma azonban ezt a szívmovalat igen magasán látták lelki szemünk: a tárgyalás pedig ott szűgyvenkezett lent az alsóbb régiókban, melynek neve már nem is „kávészéki politizálás” hanem — ha szabad magunkat így fejeznünk ki — „malom alatti vitézkedés”. És ez a vitézkedés oly lélekemelő volt, hogy az embernek a gyomra kövültgött látva hogy mily szerénységgel párosult finom modor és bölcsesség árad ki egy-egy interpellálás képviselőből, mint vágatit apróra és mint táblatit föl a legvisszatetszőbb alakban az erdőmester, ki azonban — szerencséségre — mindebből mit sem érzett, mert távol volt, s hogy mily könnyen szólásra ingereltetik magokat némely emberek, elfeledkezve arról, hogy beszélni csak ezüst. Takarékoságra törekvő századunkban megvárhatnók, hogy inkább az arany után törekedjenek szónokaink, a kik ez esetben igaz, hogy nem szónokok, hanem hallgatók lennének; ez a kis különbség azonban nem válnék sem a közgyűlés, sem az illetők hátrányára, sőt inkább talán mindkettőnek hasznára s erre már egy városi képviselőnek tekintettel kellene lennie.

Egyébiránt, ne hogy azt mondják, hogy személyeskodunk s csak úgy egész általánosságban vadaszkodunk, a névtelenség zárt — és másoknak oly könnyű köpönyege alatt leszálva az egész közgyűlést, nyitlan kiírjuk, hogy az, aki a városi közgyűlés tanácskozásiának szívmovalat baces főlaláisaival egyre-másra súlyosztgati, az senki más, mint — egy igen-igen közönséges persona, kinek egész bölcsessége abban áll, hogy mindenhez hozzá szól, sok „könyörgöm átossan”-t használ s ha sikerült egy piaci kofa mindentudóságát is meg-szégényíté készütséggével, egy pár kiszalasztott ildomtalan megjegyzésével az ingerültséget fölkelteni, akkor nagy ravaszul mosolyog: szinte látszik az arcáról, hogy azt mondja magában: „Most megmutattam, hogy ki vagyok én, hogy mit tudok a közgyűlésre hogy képes. Nézi! Meg vagyok veled elodogve!” Mi is megelégteltük őt, még pedig szívünk teljéből s csak azt sajnáljuk, hogy e jeles váromatya nem áll izoláltan s hogy igen gyakran erős támogatásban részesül a szélrózsa a róla, az ellenkező városrészt egy másik hatalmas oszlopfejtől, ki minduntalan jelzi ugyan, hogy az előtte szóló jeles váromatya nem egy test és egy lélek, vele épenséggel nem ért egyet s hogy inkább a „nagyaságos polgármester ur” véleményét hajlandó követni; de bármit mond is, el lehet rá mondani, hogy: a hang Jákóé, de a szó Ezsáé. Igaz, hogy abban a mit mond,

mindig van valami, mint ő mondja: azért szól, mert a visszaadás „nyomja a szívét” és ezt el is hiszük neki; csak az a kár azután, hogy abban, amit mond, mindig van valami, amit vagy épenséggel nem kellett volna föllemlíteni, vagy másként kellett volna elmondani s így, bár beszései csupa jó szándékkal vannak kiközveve, — hasonlítva e tekintetben Pécs város utcaihoz — mindig akad bennük mégis valami botránnyó, — hasonlítva e tekintetben is Pécs város utcaihoz.

De nehogy mi is botránnyóól szolgáljunk, abban hagyjuk a jó akaratú kritikát és referálunk a különben kevés jelentőségű és érdekű ülésről a következőkben:

A legközelebbi közgyűlés határideje szeptember 17 ikére tűztetik ki. E jó hosszú határidőt a kiállításkor reánk vágy nagy elfoglaltság teszi ajánlatossá, (nem is szólva arról, hogy ez idő alatt Czirják urnak módjában lesz több fontos interpellatiót kieszelni.)

A módosított phylloxera szabályrendelet tárgyalásával kapcsolatban Bolgár Kálmán kérdést tett, hogy a phylloxera kongresszuson a város székséges representálásáról van-e lesze gondoskodva mire a polgármester megnyugtató választ adott, hangsúlyozva mégis, hogy a parédét a város pénzügyi helyzeté nem tűri meg; mely megjegyzést magunk is teljes mértékben helyeslünk, de azt már nem helyeslünk, hogy Bolgár ur e tárgya a kiállítást is bele vonta, egy sutyomban elvervén rajta a port, rásütvén — per tangens — a bélyegét, hogy az: „kiszérvén rendeztetik”. Ez a tárgy először is nem volt a napirenden, másodsor nem mondatott meg, hogy miért kisserzti a kiállítást rendezése, harmadsor nem mondatott meg, hogy mily mértékben rendezessék tehát, negyedsor és főképen: a kiállítást rendezésé részéről senki sem védhette magát. Az ily természetű dolgokat nem jó és nem is lehet egy futólagos megjegyzéssel elintézni.

A vízvezeték — mint már említettük — Knuth és Zellerin adtak be új pályázatot. Megjegyezzük itt, hogy Knuth eszatornázási tervet is készített, míg Zellerin Mátyás kötelezte magát, hogy ha az ő ajánlata fogadtatik el, a eszatornázási tervet ingyen elkészített. A pályázatok kiadattak a vízvezeteki nagybizottságnak.

A belvárosi leányiskola föllállítására vonatkozó kimerítő tanácsi jelentés egyhangulag, vita nélkül elfogadtatt. Ez érdekes jelentést alább egész terjedelmében ismertetjük.

Az árunknak a boltok elé rakása s az utcai targonázás stb. által keletkező forgalmi akadályok meggátálása céljából beterjesztett szabályrendelet visszatartatott a jogügyi bizottsághoz azon utasítással, hogy — mint azt Weiller N. János és Mendl Lajos kívánták — a járdákra hajtott állatokra, a lovaglókra, szóval: minden lehető közlekedési akadályra kiterjesztessék. Együttal Dampff Sándor dr és Förszter Béla hangsúlyozták, hogy a szabályrendeletek minden egyes esetben az előirt fórumok elé terjesztendők, mit a közgyűlés helyesléssel kísért. (A szóban forgó szabályrendelet — egészen jelentéktelen lévén — nem terjesztett — mint kellett volna — a jogügyi bizottság elé, mit már azért is sajnálnunk kell, mert ez alakásig miatt a rég székséges szabályrendelet életbe léptetésé jó időre ismét elhalasztott.)

Ezután Czirják Ignác interpellálta a tanácsot, hogy mi az oka annak, miszerint a rendőrkapitány rendeletét, mely a Szalás féle kávéház előtt emelt fődött erkély lerontását mondotta ki, a tanács föloldotta. A polgármester megmondta, hogy ez méltányosságból történt és zálasza tudomásul vétetett. Tény azonban, hogy

az erkély a város területára építettett, annékül hogy arra előbb engedély kéretett volna, mi igazán megbüntetőndő, mondhatnók: orálan vakmerőség, melyért a kirótt 20 frtnyi bírságot nagyon csekélynek tartjuk. Tény az is, hogy az erkély nem úgy épült, hogy az a forgalmat és közlekedést elősegítendé, jelesül az engedélyben kikötött nyilván-szűkséges (180 cm) nincs megtartva. E tekintetben okvetlenül szükséges, hogy újabb hatóság intézkedést történjék. Nem eleg rendelethez kiadni, végre is kell azokat hajtani.

Czirják Ignác második indítványa, hogy az erdőzeti szemlélyzet a szállíléknak magánosok részére való vétélétől eltiltassék — a gazdasági bizottsághoz utasítottat, megoldva azzal, hogy tőssék jelentés, nem lehetne-e a szállfa-eladás eddigi módját beszűkíteni. E tárgynál Pajzsof eldolgotlan kifogásokkal áll az erdőmester szemlélyt, s az őt ellenző városi bizottsági tagokat illetőleg, a mi ellen Aidinger János polgármester, Lauber Ruzsó és Tamásy Ferenc fölszóllatak, ez utóbbi igen sikerliten jeyezvevén meg, hogy „egyik kemény gőb a másikkal igen keményen dörögölözök”, a miből sokan eleget érthettek, különösen azok, kik személyes gyűlöléseket beviszik a gyűlésterebe.

Megemlítve még, hogy a rendőrbiztosoknak a jövő évtől kezdve 100 frt ruhaidalján szavaztatott meg, referálásukat abba is hagyhatjuk.

Tanácsi előterjesztés a belvárosi leányiskola ügyében.

7500. sz. 1888.

Tekintetes Közgyűlés!

Folyó év elején az /-alatt esatolt kérvény tanúsága szerint számos polgár folvomodott a közési iskolaszűksékhöz a belvárosi leánytanulóknak az 1888/9 tanévre való föllállítására irát, mely kérelem indoklására oly igazsággal hoznak fel, hogy kötelezősüknöknek tartjuk a kérvény e részét a következőkben reprodukálni, u. m.:

„Bár ismeretes előttünk azon körülmény, hogy a város közönsége ma is tekintélyes szűkséget költ népoktatási intézeteink fenntartására, mégis kérünk kell ezen leányiskola föllállítását, mert meggyőződésünk, hogy azon ősszeg, melyet gyermekeink, legdrágább kincsünk nevelésére fordítunk, soha sem tekinthető födotzatnak.”

„De kérünk a belvárosi leányiskola mielőbbi föllállítását azért is, mert míg a szigeti külvárosban csak a legutóbbi népszámlálás adatait alapul véve, 5892 lélekre egy leányiskola esik, a budai külvárosban 9010 lélekre kettő, a Bányatelepen 4050 lélekre egy, addig a belváros és siklői külvárosi részre, noha a lélekszám a 10000-et meghaladja, ide nem érve a katonaságot, csak egyetlen egy nyilvános leányiskola, a zárdai iskola áll rendelkezésre mely töfzet természetesen a nagy gyermek-számot befogadói képtelen és így a mellett, hogy különösen az alsó osztályok föl-tömöttek, lévén ott egyes osztályban 90—100 gyermek, számos szűlt könnytelen leány-gyermekeket vagy a külvárosi távollevő iskolába küldeni, hol az osztályok nagyobb részt szintén túltömöttek, vagy pedig áldozattal magán-intézetbe vinni.”

A kérvény eme kitétele a valódi helyzetet hiven tárja elő és így az a legteljesebb figyelemre nemcsak érdekes, de a város tanítgye érdekében a kért intézkedést okvetlenül foganoztatónak tartjuk mi is a közési iskolaszűksékek együtt, mert az csakugyan tlrhetetlen állapot, hogy akkor, a midőn a sokkal kisebb külvárosi lakosságunk módjában áll gyermekeit saját kerületében levő közési leánytanintézetbe járítani, a nagy lakosságú bel- és siklői külvárosi szűlők,

vagy a költséges magán tanintézetekre, vagy pedig az apaiak külső intézetekre vannak utalva, a mely tanintézet, miután ingyenes a tanítás, a legnagyobb mérvben van is igénybe véva, a mi nek következtében ott az egyes osztályok túltöltöttek, a mi, hogy a legnagyobb és elismerésre méltó igyekezet dacára is a tanügyre nagy hátránnyal jár, kétségtelen, mely hátrány rendezett viszonyok között lét és a tanügy színvonalát viselő városközségek által meg nem térhető.

A városban lévő elemi leánytanintézetek népességét és a túltöltöttséget az apaiak intézetek eléggé igazolják a következő adatok.

Az 1887. tanévre mindannyi iskolába beiratkozott 1977 leány-gyermek közül járt:

Az Agoston-téri tanodába	270
A felső vámház-utcai tanodába	284
A szigeti külvárosi tanodába	212
A bányatelepi tanodába	203

mi összesen 969 leányt tett a külvárosokban, mely számok minden egyes intézetnél a tananyag kellő bevégzésére igen sok munkát követeltek.

A belvárosban és siklósi külvárosban lévő tanintézetekbe járt pedig leány:

A Werner-féle tanintézetbe	76
A Liebscher-féle tanintézetbe	62
Az Izraelita tanintézetbe	122
Az ázraházi leányiskolába	55
A Miasszonvunkról címzett nőzárda belső intézetbe	96
A külső intézetbe pedig plane	453

tehát összesen 864 leány-gyermek, nem számítván a polgári leányiskolába járt 144 leányt.

S ha figyelembe vettük, hogy sok bel- és siklósi külvárosi leány vette a szigeti és budai külvárosi leányiskolát igénybe, minden túlzás nélkül mondható, hogy a budai, szigeti és bányatelepi városrészekben nincs több iskolaköteles leánytanuló mint a belvárosi és siklósi városrészekben; már pedig a budai, szigeti és bányatelepi részekben 3 községszék és 1 kintinói társasági iskola áll rendelkezésre, míg a bel- és siklósi leánygyermeknek csak is felkészítési és magánintézetekre vannak utalva, mely utóbbiak pedig csak is a jobb módúak által vehetők igénybe.

De a túltöltöttséget, s a belvárosi leánytanoda szükségessé vottát maga is eléggé indokolja azon körülmény, hogy az apaiak külső és belső iskolába 549 gyermek jár, mely számot a rendelkezésre álló helyiségekben és erők mellett, ismétléjük, minden elismerésre méltó törekvés mellett sem lehet okszerűleg kezelni, s ezen állapot hátránya, különösen a polgári leánytanoda első osztályába való felvételénél érezhető.

Az hiszünk, hogy az osztó igazság követelményekét csak elég téve, ha a belvárosi polgárok is oly méltánylatban részesülnek, mint a melyet a külvárosiak már évek óta iskoláik folytán élvezhetnek, s megvalljuk, hogy a városi népoktatási ügyet teljesen egészen csak is akkor mondhatjuk, ha a községi leánytanintézet a belvárosban is felállíthatik, a mi különösen a polgári leánytanoda érdekében is okvetlenül szükséges; minek folytán az iskolaszék véleményét pártolni s a belvárosi községi leánytanintézetnek lehetőleg már a legközelebbi tanévre való felállításának elhatározására kérni a Tektintetes Közigyűlést, kötelezőségeinket is tartottuk.

Hogy pedig ezen intézkedés által a költségek rohamosan és elviselhetetlenül ne szaporodjanak, az iskolaszékkel egyetemben a következő javaslatokat terjesztjük elő, u. m.:

1) A folyó évi szeptember hó elejével kezdődő tanévre a lehetséges szerint az I. és II. osztályt lenne felállítandó, míg a reá következő évben a III., és egy év múlva a IV. osztály volna tervezendő.

2) A teljes négy osztályhoz szükséges lenne: egy igazgató-tanítónő, ki egyszersmind osztályt is vezet, három osztálytanítónő, egy hitoktató és házfelügyelőnő.

Ezek javadalmá a következőkben tervezetük megállapítandóknak:

Az igazgató-tanítónő kapna rendes fizetés képen 500 frtot, lakálaltány fejében 100 frtot, igazgatói pülék címén 50 frtot, összesen 650 frtot.

Az osztálytanítónők mindegyike nyerne fizeteskép 500 frtot, lakálaltány fejében 100 frtot, összesen 600 frtot.

Ezen kívül az igazgató-tanítónő és osztálytanítónőknek járna a szabályszerű quinquennale. A hitoktatót tiszteletdíjja lenne osztályonként 50 frt, tehát négy osztály után 200 frt.

A házfelügyelőnő nyerne fizeteskép 180 frtot és tanintézetbeni lakást.

A személyes járandóság, a quinquennalekat nem számítva, melyek az idősebb szolgálatú s ezen intézethez előléptetni kívánt tanítónőknek már amúgy is járnak, az újonnan alkalmazottaknak pedig csak öt év múlva fog járni, egy évre tesznek 2130 frtot, mihez a lakbért 600 frttal hozzá számítva, a négy osztályt aemi tanoda évi fenn tartása 3530 frtot igényelne, s gondoskodni kellene még a kellő felszerelésről, mi nehézség nélkül volna is eszközölhető, miután az évben csak 2 osztályról kellene gondoskodni, a mi miatt ismét az 1888/9-i kintánére szükségelt csak is 2130 frtot tenne, mert 4 tanítónő helyett csak 2 osztályra elég 2, s a hittanár díjazására elég 100 frt.

Ez tehát nem oly nagymérvű áldozat, melyet a leány-oktatás érdekében mehozni nem lehetne, — s a melyet gazdasági célból méltó vád nélkül előzdni lehetne.

De — Tektintetes közgyűlés! a belvárosi leánytanodával felmerülő újabb terheket elviselhetőbbé lehet tenni az által, ha a tanítónői fennálló szervezetlen megtakarítás eszközöltetik akként, hogy azon rendezés tanítónők helyei közül kik a külvárosi tanintézetnél lévőnek alkalmazva — a községi iskolaszék által érdemesnek találtnak a belvárosi leánytanintézethez előléptettetni, — csak is ez tartassék meg tanítónői jellegben, — a megüresedett három hely pedig segédtanítónővel volna betöltendő, — a mi által 300 forint volna megtakarítva.

Ugy továbbá kívánatos lenne tandíj fejében 4 frtot és kézimunka-díj címén 1 frtot vagyis együttesen 5 frtot megállapítani, s kimondani, hogy a vidékiek ennek lekzereszt tartoznak fizetni, — a mely módon már az első esztendőben csak 60 fizető gyermeket számúlva — tandíj jövedelmeként várható legkevesebb 300 forint.

Végül — tekintve azt, hogy a város egyéb elemi iskoláiban jelenleg alkalmazott tanfajk aránya laun alacsonyak, — melyeket — miután az iskolai kiadások évről-évre szaporodnak, — fel emelni kívánatos s méltányos annál is inkább, mert a magán tanintézetek ehez képest túlságosan drágák s mert a városi intézetekben a szegények a tandíjak alól amenny is felmentve vannak.

A miérint is csak helyesebbnek s elfogadottnak ajánlanunk kell a községi iskolaszék azon javaslatát, — mely szerint egy a bel mint a külvárosi tanintézetekben a tandíjak felemelendők volnának már f. évi szept. hó 1-től kezdve, és pedig:

A belvárosi elemi fiúiskolában 4 frt tan díj és 1 frt tornadíja. A külvárosi fiúosztályokban 2 frt tan- és 1 frt tornadíja. A külvárosi leányosztályokban 2 frt tan és 1 frt kézimunkadíja, mely módon az évi jövedelmi többlet hozzávetőleg tennő legalább is:

A községi tanodákba beírva volt 1395 fiú közül fizető képesnek csak 800-at számítva, 1600 frtot, a 766 beírt leánygyermekből fizető képesnek csak 400-at számítva, 400 frtot. Összesen: 2000 frtot.

Vagyis az elősorolt megtakarítást, az újonnan szervezendő belvárosi leánytanodánál várható tandíjat, s a többi községi iskoláknál a tandíj többletet összeszámítva, legkevesebb 2600 frt fedezetül számításba vehető, minelen folytán a két osztálynál az első évre szükségesnek mutatkozó 2130 frt fedezetnek vehető; — sőt ha a 3530 frt rendes évi kiadás igénylendő 4 osztály is fel lesz állítva s így több beíratási díj várható, a fentti arány szerint a város terhére eső fedezeten összeg a 600—700 frtot nem haladhatja meg, ez pedig ismétléjük nem oly nagy áldozat, hogy azt a város községése a községi tanügy betektintésére, saját gyermekeink javára meg ne hozhatná.

Ugyanazért mely tisztelettel arra kérjük a Tektintetes közgyűlést, miszerint:

Méltóztassék a belvárosi leányiskolának még f. évi szeptember hó 1-étől, 1-ső és II dik osztályától kezdve leendő megnyitását elrendelni s előadott javaslatunkat elfogadni, mely esetre felhatalmazást kérünk arra is, hogy a lehetőség szerint a legközelebbi tanévre bérelhelyiséget szerezzünk, egyuttal iskolára alkalmas ház megszerzése, illetőleg felépítése érdekében a szükséges előzetes intézkedéseket megtehetjük, miután a belvárosi tanoda, hosszabb időre bérházba, mint a mely tanügyi célokra rendszerint nem is alkalmas, már csak egészségi szempontból sem lesz elhelyezhető.

Melyek után még tiszteletünk kijelentése mellett maradunk a Tektintetes közgyűlések

Pécsett, 1888. július hó 10 én tartott táncsüléséből.

Alázatos szolgáló Péc s szab kir. város tanácsa.

— A „Pécsi atletikai klub” által f. évi szeptember hó 2 án rendezendő országos versenyen működő versenyrendező-bizottság névsora:

Verenyrendező-bizottság:
 Diszelnöke: Mált. Káros Kálmán főispán,
 Versenybírószék: Elnöke: Bartoságh Imre,
 Tagjai: Nádosy Kálmán, Egy József, Németh József Zsolnav György.

Pályabírák: a sikverseny, síkfutás, gátverseny és ugrás nemekre: Liszky Bálint és Vaszary Gyula; a kardvívás, súlyemelés és súlydobásra: Szigethy Benedek Gyula vívó és tornatanár.

Idő- és távmérő: Benyovszky Maó.
 Indító: Vaniss Sándor.
 Titkár: Dr. Egy Béla.

Vandéjgyűző és rendező-bizottság:
 Elnöke: Liszky Bálint Tagjai: Feiler Mihály, Gaál László, Jobszt Béla, Jeszenszky Lajos, Jeszenszky Kálmán, Koszits Kamill, Lutz István, Littke Jenő, dr. Miltényi Miklós, Mihályovits Antal, Mészáros Sándor, Novotarszky Miksa, Taizs József

— Elvi fontosságú miniszteri rendelet.
 Lapunkban többször volt már szó a Trimmer-Győrök ügyéről, közigazgatásunk e tengeri kigyó-járól. Nos tehát, e tengeri kigyó oly sok hánytatás után új stádiumba lépett a belügyminiszter egy leiratával melyet fontosságánál fogva egész terjedelmében közlünk a következőkben:

Magyar királyi belügyminiszterium 31371. szám, IV. b. Baranavármegyei közigazgatási bizottságának Pécsett, Trimmer Lajos bicsérelti volt segédjgyűző visszahelyezése tárgyában folyó évi március hó 5-én 314/248 sz. a hozott határozata, mely szerint nevezett elbocsátott segédjgyűző visszahelyezési kérelmével elutasítottat és az iratok a fennforogó látszó okok irat-hamisítás büntetésének megvizsgálása céljából a kir. törvényekhez rendeltetett áttételti, Trimmer Lajos felebbezés folytán fellüvisszáltatván, a felebbezés tárgyát képező határozatot az ügy érdemének bírálható véli bocsátkozás nélkül feloldom és az azt meg előző eljárást és határozatokat, kezdve a főszolgabírói határozatnál megsemmisíten mert azon kérdés elbírállása, vajon Győrök Ferenc közigyűző Trimmer Lajos segédjgyűző állásából elbocsátani jogosítva volt-e vagy sem? azon kérdés megoldásától függ, vajon a segédjgyűző a körbeli képviselőtestületek egyetemenek választásától függő rendszeresített, vagy csak hábár község által javadalmazott, de a közigyűző felfogadástól és elbocsátástól függő állást foglalt-e el?

Minthogy pedig az 1886 évi XXII. t. c. 67 §-a szerint azt, hogy valamely közigyűzőség a közigyűző mellett segédjgyűzőt is tartson, a képviselő-testület, és az illető közigyűzőt tisztviselő meghallgatása mellett, az alispán határozza meg, kinek ezen határozata a törvényhatóság közigyűzőre felebbezhető, első sorban az alispán hivatal van a szóban levő ügyben az ügydöntő kérdés felett érdemlegesen határozni, felebbezés esetén a további határozás a törvényhatóság bizottság közigyűzőre tartozván annyival inkább, mert azon kérdés, hogy egy segédjgyűző állás rendszeresített vagy csak szegődményes-e? a községnek oly közigyűző képei, melyben a közigyűzőtási bizottság nincs hatósági fokozatul kijelölve.

Ennélfogva elrendelem, hogy az ügy az alispán által újabb megfontolás alá vétetvén, újabb törvényeszeri határozat hozatala által intéztesse el, netáni felebbezés esetén pedig a törvényhatóság bizottság közgyűlésének tárgyalása és elhatározása alá terjesztesse.

Miről a közigazgatási bizottságot a folyó évi április hó 27-én 812. sz. a. kelt jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett tudomás és további eljárás végett értesítem. Budapest, 1888. évi június hó 1-én. A minster helyett: Lukács György s. k. államtitkár.

Tanügy.

A Liebscher-iskola értesítője

méltó bizonyítékát adja annak, hogy közönségünk a Muzsánok nemcsak nagyob, de kisebb hály-lékait is szives pártfogásban részesíti. A hatosztályú, gyermekekkel egybekapcsolott intézet előnyére válik, hogy tágassága és célszerű beren-

dezzé megengedik, miszerint az intézetben növendékek teljes ellátásra is előálltának és így távolabb fekvő helyekről is küldhetik a szülők gyermekeiket ezen intézetbe, hol minden tekintetben példás nevelésben részesülnek, melyhez az intézet élén álló képzett tanítónk elég kezeséget nyújtanak. A növendékek az egyes osztályokban következőképp oszoltak meg: a VI. osztályban 11, az V-ben 4, a IV-ben 7, a III-ban 14, a II-ban 9, az I-ben 13, az előkészítő osztályban 21 tanuló volt, tehát összesen 79 Vallás szerint róm. kath. volt 71, ágost. vall. 2, mőz. vall. 6

H i r e k.

A pécsi nemzeti Kaszinó vasárnap d. e. tartott közgyűlésén megválasztott igazgatónak Nagy Jenő megyei alügyész, pénztárosul Szigriszt Lajos kölcsönsegélyző egyleti pénztáros. Elhatározott továbbá, hogy a Kaszinó bérháza nem adatik el s hogy a szükséges beruházások, átalakítások, felszerelések fődzűsére kölcsön vétetik föl.

A Gründler-féle alapítvány egy vegyes választmány kezei, melynek felből Szere d y József dr — kanonokká történt kinevezetése következtében — kilépvén, helyébe a város részéről Kindl József kölcsönsegélyző egyleti igazgató választott meg.

Művészet-partolás. A város képviselő testülete hétfőn tartott ülésében Somogyi Károly szingizagatónak 400 ft segélyt szavazott meg, mi, tekintve azt, hogy a szinidény az idén igen jó volt, az áldozat nagyságát növeli.

Hirtelen halál. Hauss István honvéd kapitány kedden d. e. szobájában halva találtatott. Halála szívszélhűdés következtében állt be és pedig minden valószínűség szerint hétfőn éjtel. Temetése ma d. u. történik a katonai kórházból. — H a l m a g y Gyula számtiszt meghalt kedden reggel, hosszas szenvedés után. Nyugodjék békében. — K i s I l o n a, Kiss Aladár pécsvári főszolgabíró testvére meghalt Szent Ivánban. Fehér megyében. A kedves, fiatal leány hirtelen halála a rokonok és ismerősök körében nagy rézletet kelt. Nyugodjék békében.

A kiállítási nagy bizottság szombaton d. u. 5 órákor népes ülést tartott. Kardos Kálmán főispán az ülést megnyitván, felkérésére Z á r a y Károly dr kiállítási titkár ismertette a végrehajtó-bizottság eddigi működését, melyeket lapunk közleményeiből bőségesen ismernek olvasónk. A végrehajtó-bizottság eddigi eljárása helyeslő tudomásul vétetett. Ezután megválasztattak a juratók, kiknek névsorát — miután annak összeállításuk nagy fáradsággal jár — legközelebb hozzuk. Miután kimondatott, hogy egy a jury, mint a kiállítási bizottság egy-egy banquetet fog adni, a főispán elismerését fejezte ki a végrehajtó-bizottság eddigi működéséért és azon meggyőződését hangoztatva, hogy kiállításunknak ha talán fölsége nem is, de deficitje sem fog lenni, az ülés véget ért. A magunk részéről is teljes mértékben hozzájárulunk azon elismeréshez, melyvel a végrehajtó bizottság működése illetett; különösen megilleti ez elismerés Z á r a y Károly dr-t, a kiállítás titkárát, ki már hónapok óta em berfeletti erővel, lehet mondani egymaga intézi el, a kiállítás ügyét, mely oly szépen halad előre, a legnagyobb rendben. Intézkedései közül lehet, hogy itt ott akad egy-egy, mely nemtetszést talán némelyeknél, de ezen segíteni nem igen lehet, mert régi dolog az, hogy nem lehet mindenkinnek tetzenni a földolag, hogy Z á r a y ur a kiállítást megcsinálta és hogy e nagy munkában többet dolgozott, mint tanácskozott, oly érdeme neki, melytől máltányosn senki sem vitathat el tőle.

Fülfentő városatyá. Megszoktuk már, hogy Cziráj Ignác érdemes városatyá mindent jobban tudjon, mint más. Sokszor olyan részleteket halunk tőle, hogy szinte bálmulunk és szoktunk neki hinni, mert nem szoktunk benne kételkedni. De most már látjuk, hogy Cziráj urra is alkalmazni kell ezt a philosophiai mondatát: Dubitantum est. A Szalásv-féle erkély ügyének tárgyalásakor ugyanis Cziráj ur, hogy a rendőrkapitányt megtámadhassa, azt mondta, hogy Szalásv felebbezza a kézbesítés után 10-11 nappal, tehát időn kívül, elkésvé adatott be és tárgyaltatott. Megnéztük az iratokat: A kézbesítés kiment június 23-ikán, a föllebbezés a rendőrkapitány végzése ellen b-adatott és beiktatott június 30-ikán, tehát a törvényes 8 napon belül. Jó volna most Cziráj úrtól megkérdezni,

hogy tudta-e ezt? Ha tudta: összeegyveztethetőnek tartja-e a tisztességgel a közgyűlést hazug beszédekkel ámitani? Ha pedig nem tudta: összeegyveztethetőnek tartja-e a tisztességgel egy köz-hivatalnokot mende-monda alapján nyílt közgyűlésen megtámadni?

Botörés. Pénteken éjtel ismeretlen tolvajok az izr templomba egy általuk bezárt ablakon behatoltak s onnét a szegények gyűjtő szekrények csekély tartalmát magukkal vitték; egyéb kárt nem tettek a menyiben minden értékesebb dolog jól elzárt helyen őriztetik.

Tolvajok nappal. Hogy még az étkézés ideje alatt is jól kell az üzleteket, irodákat elzárni, erre nézve intő példánul szolgálhat a vasárnap J. L. olajgyáronál történt eset Délben ugyanis csak könnyedén zárta be az iroda ajtaját, mely körülmény egy csirkefogó elég ügyesen felhasználván, az irodából a bozzá férhető dolgokat anektálta és azokkal nyomtalanul áltnt.

Tűz. Az irgalmak épületének a Majláth-ter felé néző szárnyán szombaton délelőtt tűz ütött ki. A tetőzetet a láng gyorsan harapódzott tovább, s csakis a nemsokára megjelent tűzoltóknak köszönhető, hogy a tűz lokalizáltatott. A tűz vizágyátlanságból keletkezett, Frankfurter fűszeres insának könnyelműsége folytán, ki égő cigarettát dobott el a gyulékony anyaggal telt és gazdaja által bérbe birt padláson. Ugy az épület, mint a padláson elhelyezett és leégett árucikkek biztosítva voltak.

A városi gyampéztári bizottság a f. évre a következőképp alakított meg. Elnök: E g r y József, tagok B u b r e g Antal, E r r e t h János, P i n t é r József, G r ü n h u t h Ignác, K e r e s e Kálmán, K i s József, K o h á r i t s Károly, M e n d l i k Agost, N a g y G a d ó József, P a p József, S z e r e d y József dr, K á r o l y Ignác, W e i d i n g e r Ferenc, W e i l l e r N. János

A vizágyatlanág áldozata lett csaknem mult pénteken este, a tavalyi tűz által úgy is elért szenvedett Spitzer Adám cég. A kocsis 9 óra tájban a ludakat hajította be az istállóba egy petróleumlámpa által árasztott világosság mellett, midőn e foglatossága közben a lámpa felborult, a petróleum föllobbant és a közelben fekvő szalma is tűzet fogott; a kocsis lármájára vagy inkább a ludak gázogására elősietett háznép a tüzet csakhamar eloltá. A kocsis, kinek keze a mentési kísérletnél szintén lángot fogott, kezén s alkarcján súlyos égési sebeket szenvedett. Az eset szintén igazolja, hogy a könnyen gyuló anyagokkal mily könnyelműen bánnak pedig ha a gyors segély meg nem akadályozza a tűz tova harapódását, igen komoly vége lehetet volna e vizágyatlanágnak, mert ezen környék vízvezetéke képezetlet felülmúló rossz lábon áll, a hálter közepén álló vízvezeték majd minden másnap felmondván a szolgáltatást.

Körjegyző választás. Baranyavárott f hó 14-ikén reggel 9 órákor ejtetett meg a körjegyzői választás, mely alkalommal J á n o s y A c h i l e s A n t a l helyettes körjegyző, — volt dárzsi sedő-jegyző felkésült fölkiállításal egyhangulag megválasztott. E tény után a négy község előjárósága élén C s o n k a Nándor plebános az ujjonnan megválasztott körjegyző lakostályaába ment, — őt a négy község nevében mint a baranyavári kör jegyzőjét csinos beszédben üdvözölté. — a hivatalos eskü letételére fölkeré. A népe boldogítása s jóléért küzdő fiatal ember meghatottan hajolt meg a derék plebános és a nép töltetlen bízalmát előt és a körjegyzői irodában a hivatalos eskü letétele végett megjelent, mi megtörténvén a járás főszolgabírája az egybegyűlt jóbarátok által üdvözölté, — a választó közösség számos szerencse kívánatot közt, elégedett tudattal a hivatalos helységet elhagyta. — lelkesülten kiáltozta; „Éljen Jánosy Antal!”

Trachyt-kőzet Pécssett. Bizonyára mindenki örömmel fog értesülni lapunkból, hogy a város tulajdonát képező erdőben, Kantavár körül egy új kobánya nyitattván, abban trachyt-kőzetre bukkantak. E trachyt a szobi trachytinál keményebb, teljesen hasonlít a bogdányi trachyt-kőhöz, melyet Budapesten kocsiut-burkolatnál már rég használnak. A pécsi trachyt kőkes és sárgás-szürke színű és igen jó minőségű. Az új kőzetlet próbakövezést fognak tenni a Bodó kávéház mellett. A talált mennyiség 20-30 év szükségletét fedezni fogja. Azt hisszük: e föllefedés lényegesen elő fogja mozdítani utkövezésünk ügyét, mely eddig — épen a roz. kő anyag miatt — igen siralmas állapotban volt. Csak aztán fel is tudjuk és akarjuk is használni e jó alkalmat!

A temető rendező bizottság elnökévé ez állásról M e n d l i k Agost, apát-plebános leköszönvén, K á r o l y Ignác esperes-plebános választott meg. Tűz ütött ki kedden d. u. 6 órákor a Havi-Boldog-Asszonyi hágy alatt. Leégett egy szalmás kunyhó.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő:
FEILER MIHÁLY.

Eladó butorok.
Haláleset következtében potom áron eladók a következő butorok:
Egy salon garnitura, fekete, gyöngyház-berakás és bronz díszítéssel;
Egy ó-német izlésű **ebédlő-garnitura,** tölgyfából stb.
!! Minden tiszta új !!
Pécssett, Malom-utca 16.

Budapestre rándulók figyelmébe.
ATELIER PARISIEN
Budapest, Haris-bazár.
Ezennel batorokodom fényképészeti műtermem megnyitását szives tudomására hozni, és iparkodni fogok minden igényeit teljes megelégedésére kielégíteni. Tisztelettel
H a l á c s y.

Egy jó házból való Valódi 1953
13-15 éves fiu gummi s halhólyag áruk,
tanonczul párisi szivacsok
felvétetik stb. nagy választékban kaphatók
a lyc. nyomdába Grünbaum Albertnél,
Király-utca 15., Hattyú-épület.

HOFHERR és SCHRANTZ
Budapestben
V., vácoi-körut 78-ik szám
(az osztrák-magyar államasványa közelében.)

Ajánlják nagy választékban raktárunkon levő **4, 6 és 8 lóerejű gőzmozdonyokat** és **gőzcséplőgépeket** (varólétesítendő) és **2, 2 1/2, 3 és 4 lóerejű legújabb szabad. gőzcséplőkészleteket** szab. páncozóléscsag dokkal, továbbá szalmakazalozókat, tisztító rostakát, trieurókat, kőzi és **járgány-cséplőgépeket** és a legjobbnak elismert **„Favorita”-aratógépeket,** fűkaszáló-gépeket, Hollingsworth-féle szénagyütöket, ekeket és minden egyéb gazd. gépeket jutányos árak mellett.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 2308

5077/1888. Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Oreg Vrancsits István n.-kőzari lakos végrehajthatóknak Lakner Józsefné szül. Kornet Teréz egy társai pécsi lakosok végrehajtást szenvedő elleni 250 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a pécsi kir. bíróság) területén lévő Kis-Kozár fekvő, a kis-kőzari 222. sz. tjkvben felvett 1228 hsz. szállós és pincére 732 frt, ugyan 1230 hsz. szöllőre az árverést 326 frt, ezenell megállapított kiállítás árán elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1888. évi augusztus 17. napján d. e. 10 órakor K-kozár község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserésánál 10 %-át vagyis 73 frt 20 krt, 32 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni; vagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt Pécsen, 1888. évi ápril hó 21-ik napján, a pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság. VARY GYULA, kir. törvényszéki bíró.

6468/1888. Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tkvnyi hatóság közhírré teszi, hogy Baranyamegye gyám-pénztára végrehajthatóknak

Kinder József mánfai lakos végrehajtást szenvedő elleni 70 frt 95 krt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a sásdi kir. járás-bíróság) területén lévő Mánfa fekvő, a mánfai 41. sz. tjkben felvett 35. sz. ház 3/4 telekre, legelő- és erdő illetőségre az árverést 783 frt, ezenell megállapított kiállítási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi augusztus 8-ik napján délelőtt 10 órakor Mánfa község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becserésánál 10 százalékot, vagyis 78 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

Kelt a pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóságnál 1888. évi április 20-án. Lukrits István, kir. törvényszéki bíró.

510/1888. Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881 évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenell közhírré teszi, hogy a pécsi kir. járásbírósf. 6. 4796. számú végzése által Plainer Lajos, mint Lustig Jos. et C. engedelményese végrehajtható javára

Gyenes János.

mint kk. Gyenes Teréz gyámja, gyűli lakos ellen 994 forint 44 krt. tőke, ennek 1884 évi január hó 24. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 104 frt 35 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kiellégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 200 frtra becsült 1 db pécsi takarékpénztári részvényből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a 80 4/1888. sz. kiküldött rendelés végzés folytán a helyszínén, vagyis Pécsen, Deak-utca l. sz. a. leendő eszközkészőre 1888 év július hó 21. napjának d. u. 3 óraja határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezenell oly megjelöléssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a 6. tételében a leg-többet igazóknak becserésán alul is eladatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsen, 1888. évi július hó 7-én. Kremmer Ferenc, kir. bírósági végrehajtó

2349

FEHER MIKLOS

a m. kir. államvasutak gépgyára vezér-igényőke, Budapest, üllői-út 25. szám. "Közledek."

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült, hazai származású vasutaknak legjobb minőségű, legelő és munkaképességű tekintetében fűtőműhelyben 6. 8. és 10 lóerjű locomoblokot és 48" 54" és 60" széles vaskerekű göcsönlőgépeket kiváló fontosságú szob. szerkezeti alkatrészekkel; továbbá: 2, 2 1/2, 3 és 4 lóerjű locomoblokjait hozzájuk tartozó páncélszeges cséplőgépeket, valamint mindennapi járgányos cséplőgépeket, eredeti Mayer-trieuroket, B-ker-röstácat, fűkazalókat, Hollingworth-szénagyártókat, a kőszén kezelő és pontos mérőeszköz "Fayella" gábor-aratógépeket és minden egyéb legjobbaknak bizonyított és szolid szerkezeti mozdulatú gépeket a leg-jutányosabb árák mellett. 2295 Arányoznak ingyen és hőrmennyre

VERA-FORRÁS

Véghelesen, Zólyomgyében. Magyarországi kútivó új savanyúvíz kapható BRÁZAY KÁLMÁN nagykereskedőnél és főraktárosnál Budapest, IV. Múzeum-körút 23. sz. 66 a forráskezelőeségnél.

A véghelesi "VERA-forrás" vizét Dr. Lengyel Béla egyetemi r. tanár és az ásványvíz-vegyelőszintet igaztató elemző és szénsavas alkalkus savanyúvíznek találta, a mely tisztasága és nagy mennyiségű szénsavas nátrium, szénsavas és szénsavas-mész tartalma által a legvalóságosabb orvosok véleménye szerint gyomor-tekintetűleg a legelő és legelőlegényes gyomorfájások, idült gyomortakak, idült hűrg-és gegethurattal, vérszegénység (sápkór) és ebből eredő idegességnél, görvéltyők, hólyaghurut, hűghyomó és hűghyó stb. bajoknál igen előnyösen használható, valamint idült vizeknek is egyedül, borral vagy ezennel stb. keverve kútványon megfelel; a bort nem festi.

A modern elvek szerint berendezett forrás közvetlenül a trachyt sziklákból fakad és igen bővizű, szerves anyagból és talajvizű egészen ment, a kőnyelke lakósi embereimkézet óta mint a leghatásosabb grózyvizet és áditó italt élvezik. 2296 A töltőesés nem mint más ilyen forrásnál vagy savanyúvíz-kutnál szivattyúzó, hanem közvetlen az erős lefolyás által történik. Az üvegek a Siemens-féle ezüsthöz való, a lehető legjobban vannak dugaszolva és töltéskor a legbiztosabb.

Table with prices for VERA-FORRÁS water in various quantities and locations.

2568/1888. Mohácsi járás főszoalgrájáról.

Pályázati hirdetmény.

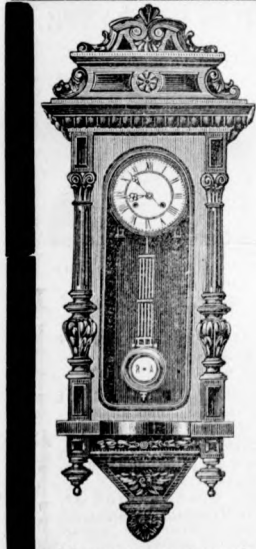
Izsepp nagyközségben 660 frt évi készpénz fizetéssel, lakás, 3/4 telek és 8 hold rész hasznosítésvetélivel javadalmozott

községi jegyzői állás

leköszönés feletlén úresedésbe jövén, az f. évi augusztus hó 23-án reggeli 9 órakor Izseppen a jegyzői irodában fog választás utján betöltetni.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, miszerint az 1883 évi I. t. c. 6 §-ban előirt okmányokkal, nemkülönbén a horvát nyelv bírást tanusított katiósági bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket nálam beérkezéig f. évi augusztus hó 21. napjájig adják be. Később érkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Mohács, 1888. július 13. SEY LAJOS főszoalgrabíró.

! Legnagyobb választék ! Arany, ezüst zsebrák, inga, salon, ébresztő- és konyhaórák legjobb szerkezettel és igen csinos legújabb divatu kiállításban gyári áron kaphatók 5 évi írásbeli jótállás mellett SCHÖNWALD IMRE óras és ékszerésznél.

Advertisement for Schönewald Imre watchmaker, featuring images of pocket watches and text describing services and locations.